[א] מנא הא מילתא דאמור רבנן אין זונות לבהמות א"ל לא נישמוט קרא לכתוב אתנן זונה וכלב תניא נמי הכי מנין לאתנן כלב ומחיר זונה שמותרין שנאמר ב' ולא ד' ולדותיהן מותרין שנאמר גם שניהם הם ולא ולדותיהן אמר רבא ולד הנרבעת אסורה היא וולדה נרבעו (א) נוגחת אסורה היא וולדה נגחו ולד מוקצה ונעבד מותר מ"ט לאימיה אקציה לאימיה פלחי לה א"ד ולד מוקצה ונעבד אסור מאי טעמא דניחא ליה בניפחיה אמר רב אחדבוי בר אמי אמר רב המקדש בפרש שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי ע"ז אינה מקודשת מאי טעמא אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אי בעית אימא סברא ניחא ליה גבי ע"ז בניפחיה גבי שור הנסקל לא ניחא ליה בניפחיה אי בעית אימא קרא גבי עבודת כוכבי' כתיב והיית חרם כמוהו כל שאתה מהיה ממנו הרי הוא כמוהו גבי שור הנסקל כתיב לא יאכל את בשרו בשרו אסור פרשו מותר:

מתני' נתן לה מעות הרי אלו מותרין יינות ושמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין עופות הרי אלו אסורין שהיה בדין מה אם המוקדשין שהמום פוסל בהן אין אתנן ומחיר חל עליהן עוף שאין המום פוסל בו אינו דין שלא יהא אתנן ומחיר חל עליו תלמוד לומר לכל נדר להביא את העוף כל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין רבי אליעזר אמר ולד טרפה לא יקרב על גבי המזבח רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כשירה שינקה מן הטרפה פסולה מעל גבי המזבח כל הקדשים שנעשו טרפה אין פודין אותן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים:

גמ' ת"ר נתן לה חיטין ועשאתן סולת זיתים ועשאתן שמן ענבים ועשאתן יין תני חדא אסורים ותניא אידך מותרין אמר רב יוסף תני גוריון דמן אספורק ב"ש אוסרין וב"ה מתירין ב"ה סברי הם ולא ולדותיהן הם ולא שינוייהן ב"ש סברי הם ולא ולדותיהן גם לרבות שינוייהן ולב"ה הכתיב גם גם לב"ה קשה ת"ר בית ה' אלהיך פרט לפרה שאין באה לבית דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים לרבות את הריקועין מאן חכמים אמר רב חסדא רבי יוסי בר' יהודה היא דתניא נתן לה זהב רבי יוסי בר יהודה אומר אין עושין ריקועין אפי' אחורי בית הכפרת: נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין כו': ויהיו מוקדשין אתנן ומחיר חל עליהן מקל וחומר ומה עופות שאין המום פוסל בהן אתנן ומחיר חל עליהן מוקדשים שהמום פוסל בהן אינו דין שאתנן ומחיר חל עליהן תלמוד לומר לכל נדר להוציא את הנדור טעמא דמעטינהו קרא הא לא מעטינהו קרא הוה אמינא כי יהיב לה מוקדשין חל עליהן אתנן ומחיר והא לאו ממונא הוא אמר רב הושעיא בממנה על פסחו ורבי היא דתניא ואם ימעט הבית מהיות משה החייהו משה מכדי אכילה ולא מכדי מקח רבי אומר אף מכדי מקח שאם אין לו ממנה אחרים עמו על פסחו ועל חגיגתו ומעותיו חולין שע"מ כן הקדישו ישראל פסחיהן: כל האסורים לגבי מזבח וכו': אמר רב כל האסורים לגבי מזבח ולדותיהן מותרים ותני עלה ורבי אליעזר אוסר אמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מחלוקת שעיברו ולבסוף נרבעו דרבי אליעזר סבר עובר ירך אמו הוא ורבנן סברי לאו ירך אמו הוא אבל נרבעו ולבסוף עיברו דברי הכל מותרין רבא אמר מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו דרבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורבנן סברי זה וזה גורם מותר אבל עיברו ולבסוף נרבעו דברי הכל אסורין ורבא לטעמיה דאמר רבא ולד נרבעת אסורה היא וולדה נרבעו ולד נוגחת אסור היא וולדה נגחו לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מחלוקת שנרבעו כשהן מוקדשין דר"א סבר ביזוי מילתא ורבנן סברי לא אבל נרבעו כשהן חולין הואיל ואשתנו דברי הכל מותרין רבא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן חולין דרבי אליעזר סבר ביזוי מילתא ורבנן סברי הואיל ואשתנו מותרין אבל נרבעו כשהן מוקדשין דברי הכל אסורין: ולד

אין זונות לבהמה. דקתני מתני' אתנן כלב כו' גרסי' לה. [מתניתין היא אלא משום דתני בברייתא מנין לאתנן כו' ומפרשה בהדיא להכי מייתי לה וגמגום וצ"ל דלא גרסינן לה]: **ולד מוקצה ונעבד מותר.** דלא אקצייה אלא לדידה ולא פלחא אלא לדידה:

מתני' נתן לה מוקדשין. לא מייל עלייהו אתנן כדמפרש בגמ': **נתן לה עופות.** חולין הרי אלו אסורין שוב להקרבה: **ולד טריפה לא יקרב.** אבל להדיוט ד"ה מותר דלאו מגופה קא רבי: **גמ' איספורק.** שם מקום: **לפרה.** אדומה: **וריקועין.** ציפוי למזבח אם נתן לה זהב: **אחורי בית הכפורת.** דאמרינן בפ"ק דיומא (דף כח.) י"א אמה היו נותרים בעזרה אחורי חומת בית הכפורת דאפילו התם דקילא קדושתה אסור האתנן אם יש בנין לעשות והוא נתן לה אבנים באתננה: **אתנן ומחיר חל עלייהו.** כדרבינן במתני' לכל נדר להביא את העוף: **בממנה על פסחו.** הא דאיצטריך קרא למעוטיה כגון שהפריש פסחו ולאחר זמן אמר לזונה הבעלי לי והימני על פסחי באתננך וכיון דאמר רבי רשאי אדם למנות אחרים אם יצטרך למעות לשום דבר אלמא ממונו הוא ואימא ליחול עליה אתנן להכי איצטריך לכל נדר להוציא הנדור: **ואם ימעט.** דריש הכי שנתמעט ביתו שאין לו מה שהוא צריך [לקנות לצורך פסח דהיינו] מהיות משה החייהו משה שימנה אחרים עמו על פסחו ויתנו לו מעות: **מכדי אכילה.** אם נתמעט הבית מכדי אכילה יקבל חיותו ומזונו מן השה (ב) שאין לו מה שיאכל החייהו משה אם אין לו עצים לצלותו מכדי אכילה הוא והחייהו ולא החייהו משה: **(ולא) מכדי מקח.** שאם רוצה לעשות סחורה ונתמעט ביתו מכדי אותו מקח שאין לו מה ליתן בו אינו ממנה אחרים על פסחו בכך: **עובר ירך אמו הוא.** והוא עצמו נרבע: **זה וזה גורם.** הזכר שבא על בהמה זו והיא גרמו לולד שיבא והרי גרמוהו איסור והיתר דאביו מותר ואמו אסורה:

למ"ד

מנא הא מילתא דאמרי רבנן אין זונות לבהמה. דקתני במתני' אתנן כלב מותר לשון רש"י וקשיא וכי לא היה יודע דמתני' קרא דריש דכ' ולא ד' ועוד מאי קמהדר לא לישתמיט כו' וכי לא (לא) היה ר"ל סברא מדעה שלימה במשנה ועוד כי מייתי ברייתא דכ' ולא ד' אמאי לא מייתי מתני' דקתני נמי הכי ונראה למורי דודאי רב אחא מפרזיקא היה יודע המשנה והפסוק דכ' ולא ד' והיה פשיטא ליה דאם היה נותן האתנן לכלבתא דאינו אתנן משום קרא דשנים ולא ארבעה אבל היה בעי להפך אם אדם נותן אתנן לזונה על מנת שילין כלבו אצלה אם ביאת כלב מיקריא ביאת זנות או לא ואע"ג דאין אתנן שאדם נותן לכלבתא אסור מ"מ אתנן שנותן כלב לאשה אסור ומשני לא לשתמיט תנא דליתני אתנן שנותן אדם לה ואתנן שהכלב נותן לה והלשון דחוק קצת ובתר הכי מייתי מן הברייתא דכי היכי דאמר דאין ביאת אדם בבהמה ביאת זנות כך אין ביאת בהמה באשה קרויה זנות וממתני' לא רצה להביא משום דמשנה אין דרכה לפרש אבל ברייתא אם היה אתנן אשה הנבעלת לכלב אסור היה לה לפרש וביבמות (דף נט:) מוכיח דמילתא דרב אחא נאמר על אשה שנבעלה לכלב דאיכא התם מעשה בריבה אחת בהיתה שהיתה מכבדת ורבעה כלב כופרי מאחוריה בא מעשה לפני חכמי' והכשירוה ועל המעשה בעא רב אחא מפרזיקא מנא הא מילתא: **דניחא** ליה בנפחותיה. תימה דהכא גבי נעבד אסרינן ולד נעבד ובמס' ע"ז (דף מו:) בעי המשתחוה לקמה סולת מהו למנחות יש שינוי בנעבד או אין שינוי בנעבד ומייתי הך מילתא דרבא דולד נעבד אסור ומשני התם מעיקרא בהמה והשתא בהמה והכא הוא דאמידא באפיה אבל סולת מעיקרא חיטין והשתא סולת אלמא שרינן טפי בשינוי מבוולד וגבי אתנן הוי סברא דב"ש להפך דאמרו שינוי במקומו הוא עומד וחיטין ועשאן סולת אסורין ובוולד מודו דשרי מדרשא דהם ולא ולדותיהם ויש טעם לחלק דודאי גבי עבודת כוכבים ולד אסור כדמפרש הכא דניחא ליה בנפחיה ודעתו להשתחוות לכל הנפח אבל משתחוה לקמה אין דעתו להשתחוות אלא למה שהוא רואה דהיינו את החיטין ולא את הסולת אבל גבי אתנן דעתה אעיקר והעילוי לפיכך גבי בהמה דעת הזונה לבהמה ולא לוולד וגבי קמה דעתה לסולת שהיא עיקר: **רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב.** פרש"י אבל להדיוט ד"ה שרי דלא מגופה קא רבו ולא נהירא דכפ' אלו טרפות (חולין נח.) מפרש בהדיא דאפי' להדיוט נמי אסור והא דפליגי לגבוה (נמי שרי) להודיעך (כחן דרבנן) דאפי' לגבוה נמי שרו לכך נראה דאף להדיוט אסור והא דנקט לא יקרב משום רבנן דאמרי יקרב נקטיה: **אבל** נרבעו ולבסוף עיברו ד"ה מותרין. פירוש זה וזה גורם מותר וקשה דשמעינן ליה לר' אליעזר דאית ליה בפרק כל שעה (פסחים כו:) זה וזה גורם אסור וי"ל דהתם מיירי בדבר שאיסור אף להדיוט והכא מיירי באיסור גבוה לבד (וע' תוס' סנהדרין פ: ד"ה אלא):

עין משפט
נר מצוה

מט א מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הל' ה טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ח:
נ ב מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הל' יב:
נא ג ד מיי' פ"ה מהל' אישות הל' ג:
נב ה מיי' פ"ד מהל' איסורי מזבח הל' יד:
נג ו מיי' שם הל' טו:
נד ז מיי' פ"ג שם הל' יב:
נה ח מיי' פ"ג שם הלכה י:
נו ט מיי' שם פ"ד הל' יח:
נז י מיי' שם הלכה טו:
כ [מיי' פ"ד מהל' קרבן פסח הל"ו]:
נח ל מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הלכה יג:

◆

מוסף רש"י

אין זונות לבהמה. אינה נעשית זונה בנבעלת בהמה ואינה נאסרת על בעלה (סוטה כו:). **ולד נוגחת אסורה.** פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת, ולדה פסול לקרבן, היא וולדה נגחו. ונוגח שנגח בעד אחד או ע"פ הבעלים שהודו מעצמן ואין עדים בדבר אינו נסקל, ואסרינן בהר"כ מן הבקר להוציא את המוקצה, ומן הצאן, ויי"ו יתירה, להוציא את הנוגח (ע"ז כד. ובע"ז סנהדרין פ.). **אחדבוי.** שם חכם (ע"ז לד:). **בפרש שור הנסקל.** שור הנסקל אסור בהנאה הוא (שם). **ניחא ליה גבי ע"ז בניפחיה.** שיהא נראה שמן, לכך חייל שם איסור ע"ז על הפרש (שם). **לא ניחא ליה בניפחיה.** הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור (שם). **נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין.** כדיליף לקמן (פסחים צ:). **עופות.** תורים ובני יונה שאינן מוקדשין (שם). **שהמום פוסל בהן.** אף מפוקדשים, אין אתנן ומחיר חל עליהן. כדיליף לקמן (שם). **עוף שאין המום פוסל בו.** עופות חולין שאין המום פוסל בהן מלהקדישם, דלא נאמר תמות וזכרות בעופות (שם). **כל האסורין לגבי מזבח.** כגון מוקצה ונעבד (ע"ז מו:) **ולדותיהן מותרין.** אותן שנתעברו כשן אחרי כן (שם כד.). **שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.** אלא למיתה ועשן קבורה לאחר מיתה (לעיל יז.). **תני חדא אסורים.** לקרבן (ב"ק סה:) למזבח (שם צג:). **פרט לפרה שאין באה לבית.** שמיטמאה בהר הזיתים, דכתיב והוציא אותה אל מחוץ למחנה (ע"ז מו:). **את הריקועין.** טסי זהב שעושים ליפוי לכותל היכל לבית קדשי הקדשים, כדאמרינן בשקלים בפרק התרומה, דכיון דגוי הוא מיפסל (שם). **ואם** [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי חֵרֶם הוּא: דברים ז כו
2. וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת אִישׁ אוֹ אֶת אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי: שמות כא כח
3. לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְכָל נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ גַּם שְׁנֵיהֶם: דברים כג יט
4. וְאִם יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיוֹת מִשֶּׂה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תָּכֹסּוּ עַל הַשֶּׂה: שמות יב ד

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' היא וולדה נרבעו ולד נוגחת: (ב) רש"י ד"ה מכדי אכילה וכו' כשאין לו וכו' ואם אין לו עצים וכו' והחייהו הס"ד ותיבות ולא החייהו משה נמחק:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' מנא הא מלי' [illegible] [ב] רש"י ד"ה [illegible]

◆

רבינו גרשום

אין זונות בבהמה. לאסור אתננה: [illegible]

[illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com